

Aspects Regarding the Distinction between Notification Ex Officio or by Denunciation of Criminal Investigation Bodies

Monica BUZEA¹

Abstract: *The reporting means provided for in the Criminal Procedural Code are the starting point for the activity of the criminal investigation bodies, as a result of learning about the commission of an act provided for by the criminal law. The notification methods can come from natural or legal persons, ascertaining bodies or they can be notified ex officio. The denunciation represents the notification made by a natural or legal person in connection with the crime that has been committed, with the condition that it be personal as expressly provided by the legislator, in the content of art. 290 Criminal Procedural Code. Ex officio reporting is an attribution of the criminal investigation body, exercised when it finds out that a crime has been committed, in any other way than through a denunciation or complaint. In judicial practice, situations may arise in which the manifestation of will be expressed through the denunciation does not comply with the criteria mentioned by the legislator, but the information provided can be exploited following the analysis carried out by the criminal investigation bodies, by exercising the attribution of ex officio notification.*

Keywords: *means of reporting; criminal investigation bodies; denunciation*

1. Introducere

În derularea fazei de urmărire penală, organele de urmărire penală iau cunoștință despre săvârșirea infracțiunii prin mijloacele de sesizare prevăzute de legiuitor, în categoria celor generale fiind incluse: plângerea, denunțul, actele încheiate de organele de constatare, sesizarea din oficiu. Derularea în continuare a procesului penal, cât și soluțiile ce pot fi dispuse de organul de urmărire penale, sunt

---

¹ Senior Lecturer, PhD, Faculty of Law and Administrative Science, "Dunarea de Jos" University of Galati, Romania, Address: 111 Domneasca Str., Galati 800201, Romania, Corresponding author: monica.buzea@ugal.ro.

Copyright: © 2024 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

condiționate de verificarea conținutului și a condițiilor pe care acestea trebuie să le îndeplinească.

2. Sesizarea organelor de urmărire penală, reflectare a legalității procesului penal

În succesiunea pe care o presupune procesul penal, prima fază este aceea a urmăririi penale, ce are ca obiect strângerea și verificarea probelor cu privire la existența infracțiunilor, identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și stabilirea răspunderii penale, pentru a se aprecia asupra soluției de trimitere în judecată.

Sesizarea a fost definită ca fiind "un act procesual prin care subiectul îndreptățit se adresează organului judiciar cu solicitarea desfășurării activităților pe care legea i le conferă ca atribuții funcționale" (Volonciu, 1996, p. 54).

Mijloacele de sesizare prevăzute în Codul de procedură penală, în Titlul I, Capitolul II "Sesizarea organelor de urmărire penală", constituie punctul de plecare a activității organelor de urmărire penală, ca urmare a încunoștiințării cu privire la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală. Astfel, sesizarea constituie un "act procesual dinamizator" (Dongoroz, et al., 1976, p. 36), "punctul de plecare al activității organelor de urmărire penală" (Ionescu & Ciuncan, 1985, p. 18). În măsura în care sesizarea îndeplinește condițiile prevăzute de lege și nu lipsesc condiții de fond și forma esențiale (ceea ce ar justifica soluția de clasare prevăzută de art. 315 alin. 1 lit. a Cod procedură penală) și nici nu se poate constata din cuprinsul acesteia că există unul din cazurile de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzute de art. 16 alin. 1 Cod procedură penală (ceea ce ar justifica soluția de clasare, conform art. 294 alin. 3 Cod procedură penală), se dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta, trecându-se în etapa de investigare a faptei.

Mijloacele de sesizare pot fi clasificate (Neagu, Damaschin, & Iugan, 2016, p. 31) în: mijloace de sesizare primare sau complementare, prin intermediul altui organ; mijloace de sesizare generale: externe (plângere, denunț, acte încheiate de organele de constatare), internă (sesizarea din oficiu) și speciale: plângerea prealabilă, sesizarea și autorizarea organului competent, manifestarea dorinței guvernului străin.

Conform art. 288 alin. 1 Cod procedură penală organul de urmărire penală este sesizat prin plângere sau denunț, prin actele încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege ori se sesizează din oficiu. Astfel, modalitățile de sesizare pot proveni de la persoane fizice sau juridice, cele care au fost vătămate prin săvârșirea faptei prevăzută de legea penală sau au aflat despre comiterea ei, fie din partea unor organe de constatare sau organele de urmărire penală se pot sesiza din oficiu, când

iau cunoștință, direct sau indirect, de comiterea unei fapte prevăzută de legea penală.

3. Denunțul, mod general de sesizare a organelor de urmărire penală

Denunțul reprezintă încunoștiințarea făcută de orice persoană fizică sau juridică în legătură cu săvârșirea unei infracțiuni, fiind un mijloc prin care "se asigură participarea cetățenilor la combaterea infracțiunilor prin atragerea acestora la sesizarea organelor de urmărire penală" (Theodoru, 2007, p. 560), cu caracter "civic și facultativ" (Volonciu, et al., 2014, p. 725).

În mod distinctiv față de plângere, denunțul nu este făcut de persoana care a suferit o vătămare prin infracțiune, nici de soțul sau copilul major al acesteia, care în conformitate cu art. 289 alin. 7 Cod procedură penală au calitatea de substituiți procesuali în cazul plângerii.

De regulă, denunțul trebuie să îndeplinească aceleași condiții privind conținutul și procedura ca și plângerea, putând fi scris, semnat sau oral (se consemnează într-un proces verbal de către organul în fața căruia s-a depus), în formă electronică, dacă este certificat prin semnătură electronică. Suplimentar legiuitorul a prevăzut, în cuprinsul art. 290 Cod procedură penală, că denunțul trebuie să fie personal. Astfel, acesta nu se poate face de către mandatar sau de soț pentru celălalt soț sau de copilul major pentru părinți, singura variantă admisă fiind ca aceștia să formuleze un denunț în nume propriu.

În anumite situații denunțul are caracter obligatoriu, nenedenunțarea putând atrage răspunderea penală (art. 266 Cod penal- nenedenunțarea, pentru fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care au avut ca urmare moartea, art. 410 Cod penal- nenedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale, art. 267 Cod penal- omisiunea sesizării).

4. Sesizarea din oficiu, mod general de sesizare a organelor de urmărire penală

Sesizarea din oficiu reprezintă o atribuție exclusivă a organului de urmărire penală, exercitată atunci când află că s-a săvârșit o infracțiune, pe orice altă cale, în afară de denunț sau plângere, și nu este necesar un mijloc de sesizare specială. În acest sens, finalitatea acțiunii penale trebuie realizată în contextul unei intervenții prompte, sesizarea din oficiu fiind de "aplicabilitate imediată și cu caracter imperativ" (Volonciu, et al., 2014, p. 730).

Dacă în Codul de procedură penală anterior, în cadrul art. 221 "Modurile de sesizare" se menționa doar că organul de urmărire penală încheie un proces verbal în acest sens, reglementarea actuală, realizată într-un articol distinct, este completată cu mențiunea că sesizarea din oficiu se poate face "doar în situațiile în care se află că s-a săvârșit o infracțiune pe orice altă cale decât plângere, denunț sau actele încheiate de alte organe de constatare".

Legiuitorul nu a menționat situațiile care pot sta la baza sesizării din oficiu, exemplificativ putând fi admise: constatarea unei infracțiuni flagrante în conformitate cu prevederile art. 293 Cod procedură penală, zvonul public, sesizările din presa scrisă și audiovizuală, informații rezultate din descoperirea altor infracțiuni sau a cercetării altor cauze, diferite activități operative ale lucrătorilor de poliție. De regulă, acest mijloc de sesizare se realizează "fără vreo intervenție din afară" (Ionescu & Ciuncan, 1985, p. 29), ca urmare a unor informații dobândite "prin orice mijloc" (Ionescu & Ciuncan, 1985, p. 29) în legătură cu săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, în doctrină sursele fiind împărțite în două categorii: deschise (de exemplu: mass media, pagini de internet ale instituțiilor, baze de date accesibile publicului), fie din surse închise (de exemplu: sesizări transmise de un serviciu de informații, interceptări ale comunicațiilor într-o altă cauză) (Udroiu, et al., 2015, p. 836).

În vederea sesizării din oficiu, organele de urmărire penală încheie un proces verbal. Acesta nu poate constitui și act de începere a urmăririi penale, reprezintă doar un act de sesizare ce va fi verificat și, în măsura în care îndeplinește condițiile prevăzute de lege, poate sta la baza începerii urmăririi penale, prin ordonanță, conform art. 305 Cod procedură penală.

De asemenea, nerespectarea dispozițiilor legale privind sesizarea din oficiu poate atrage fie sancțiuni procesual penale, din categoria nulităților, sau chiar răspunderea penală, având în vedere, în special, infracțiunile de omisiune a sesizării, prevăzută de art. 267 Cod penal sau favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 Cod penal.

5. Valorificarea ca și sesizare din oficiu a informațiilor din celelalte mijloace de sesizare generală

În practica judiciară, pot apărea situații în care manifestarea de voință exprimată prin denunț nu respectă criteriile menționate de legiuitor, însă informațiile furnizate pot fi valorificate în urma analizei exercitate de organele de urmărire penală, prin exercitarea atribuției de sesizare din oficiu.

În situația unei plângeri sau a unui denunț nereglementare, după verificarea îndeplinirii condițiilor de fond și formă, organul de urmărire penală are posibilitatea restituirii pe cale administrativă pentru îndreptarea acestora, cu indicarea

elementelor lipsă, conform art. 294 alin 2 Cod procedură penală (nu sunt îndeplinite condițiile de formă sau descrierea faptei este incompletă sau neclară). Dacă acestea nu au fost remediate, informațiile furnizate de o plângere sau denunț neregulamentar pot fi valorificate pe calea unei sesizări din oficiu.

Și în cazul denunțului anonim, când persoana care denunță nu dorește din anumite motive, să își dezvăluie identitatea sau își indică o identitate nereală, pe lângă faptul că restituirea administrativă nu este posibilă, organele de urmărire, verificând veridicitatea, se pot sesiza din oficiu. De asemenea, există posibilitatea ca denunțul să nu fie semnat, cel care îl prezintă refuzând aceste lucruri, situație în care informațiile pe care le cuprinde pot fi valorificate tot pe calea unei sesizări din oficiu.

În ceea ce privește modalitatea de verificare a informațiilor cuprinse într-un astfel de denunț, anterior modificării Codului de procedură penală, aceasta se putea face prin efectuarea de acte premergătoare începerii urmăririi penale (Ionescu & Ciuncan, 1985, p. 39), care aveau și acest rol, ca investigații prealabile, de stabilire a datelor și informațiilor pe care se sprijinea. În actualul Cod de procedură penală, nu mai este reglementată instituția actelor premergătoare, care ar fi permis o verificare suplimentară a veridicității; sesizarea din oficiu reprezintă o obligație, dacă informațiile sunt suficient de precise și se materializează prin încheierea unui proces verbal.

6. Concluzii

Mijloacele de sesizare reprezintă modalități prin care organele de urmărire penală iau la cunoștință despre săvârșirea unor infracțiuni, în strânsă legătură cu legalitatea procesului penal și cu etapele de desfășurare ale fazei de urmărire penală. Reglementarea conținutului plângerii și a denunțului, ca mijloace generale de sesizare, presupune și acordarea unor remedii de restituire administrativă în vederea completării, dar în același timp, cu scopul eficientizării procesului penal, a posibilității dispunerii directe a unor soluții de clasare, când lipsesc condiții esențiale sau chiar atunci când din cuprinsul lor rezultă cazuri de împiedicare a exercitării acțiunii penale. Ca instrument cu caracter completator, dar în același timp imperativ, sesizarea din oficiu este la dispoziția organelor de urmărire penală atunci când se află pe orice cale despre săvârșirea unei infracțiuni, cu excepția cazurilor când sunt incidente celelalte mijloace de sesizare, în vederea realizării scopului final al procesului penal.

7. Bibliography

Dongoroz, V., Kahane, S., Antoniu, G., Bulai, C., Iliescu, N., & Stănoiu, R. (1976). *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală roman/Theoretical explanations of the Romanian Criminal Procedure Code*. Bucharest: Ed. Academiei RSR.

Ionescu, N., & Ciuncan, D. (1985). *Sesizarea organelor judiciare/Notification to judicial bodies*. Bucharest: Editura Științifică și Enciclopedică.

Neagu, I., Damaschin, M., & Iugan, A. (2016). *Drept procesual penal. Partea specială/ Criminal procedural law. Special part*. Bucharest: Universul Juridic.

Theodoru, G. (2007). *Tratat de drept procesual penal/Criminal Procedure Law Treaty*. Bucharest: Hamangiu.

Udroiu, M., Andone-Bontaș, A., Bodoroncea, G., Bulancea, M., Constantinescu, V., Grădinaru, D., Trandafir, A. (2015). *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole Code of Criminal Procedure. Commentary on articles*. Bucharest: CH Beck.

Volonciu, N. (1996). *Tratat de procedură penală. Partea specială/Treaty on Criminal Procedure. Special Part, vol. II*. Bucharest: Paideia.

Volonciu, N., Uzlău, A., Moroșanu, R., Văduva, V., Voicu, C., Tudor, G., Chiriță, C. (2014). *Noul Cod de procedură penală/The New Code of Criminal Procedure*. Bucharest: Hamangiu.